LEGE nr. 290 din 27 iunie 2003

privind acordarea de despăgubiri sau compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reţinute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord şi Tinutul Herta, ca urmare a stării de război şi a aplicării Tratatului de Pace între România şi Puterile Aliate şi Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947

EMITENT • **PARLAMENTUL**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 14 iulie 2003**

Data intrării în vigoare 10-08-2003

Parlamentul României adopta prezenta lege.

Articolul 1

(1) Cetăţenii români, deposedati ca urmare a părăsirii forţate a Basarabiei, Bucovinei de Nord şi a Tinutului Herta, precum şi ca urmare a Celui de al II-lea Război Mondial şi a aplicării Tratatului de Pace între România şi Puterile Aliate şi Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, au dreptul la despăgubiri sau compensaţii pentru bunurile imobile avute în proprietatea lor în aceste teritorii, precum şi pentru recoltele neculese din anul 1940, în condiţiile prezentei legi.

(2) De prevederile prezentei legi beneficiază foştii proprietari sau moştenitorii legali ai acestora, până la gradul al IV-lea inclusiv, dacă au la data formulării cererii cetăţenia română şi domiciliul în România.

(3) Prevederile prezentei legi nu se aplică cu privire la bunurile transmise pe bază de convenţii civile, încheiate prin liber acord de voinţa între fostul proprietar sau moştenitorul legal al acestuia şi o terta persoana.

Articolul 2

(1) Pentru terenurile rămase în teritoriile prevăzute la art. 1, foştilor proprietari sau moştenitorilor legali ai acestora li se vor atribui terenuri de acelaşi gen în judeţele în care locuiesc, în condiţiile Legii fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, ale Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole şi celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18 /1991 şi ale Legii nr. 169/1997, cu modificările şi completările ulterioare, în limita disponibilităţilor, din domeniul privat al statului, al judeţelor sau din rezerva la dispoziţia comisiilor locale, constituite pentru aplicarea respectivei legi.

(2) În cazul în care prevederile alin. (1) nu pot fi îndeplinite în natura, foştii proprietari beneficiază de despăgubiri sau compensaţii, calculate pentru fiecare hectar de teren la valoarea de circulaţie a categoriilor respective, comunicată de primării, fără ca totalul suprafeţei de teren pentru care se acordă despăgubirile sau compensaţiile să depăşească suprafaţa de 50 ha teren agricol şi 10 ha teren forestier, de proprietar deposedat.

(3) În cazul în care beneficiarii prezentei legi au primit sau urmează sa primească în proprietate suprafeţe de teren reconstituite potrivit Legii nr. 18/1991, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, şi Legii nr. 1/2000, cu modificările şi completările ulterioare, aceştia au dreptul la atribuiri în natura, despăgubiri sau compensaţii în baza prezentei legi numai pentru diferenţa până la limita suprafeţelor prevăzute la alin. (2).

(4) În situaţia în care, anterior, cei îndreptăţiţi au fost despăgubiţi parţial, în bani sau în natura, aceştia au dreptul la compensaţie numai pentru diferenţa.

Articolul 3

Pentru construcţiile cu destinaţia de locuinţe, anexe gospodăreşti ori pentru alte utilităţi, se acordă foştilor proprietari despăgubiri băneşti, în sume calculate în raport cu suprafaţa construită, cu materialele folosite şi cu vechimea construcţiei la data pierderii posesiei. În suma totală va fi cuprinsă şi contravaloarea terenului de sub construcţie şi a curţii, pe baza evaluărilor efectuate, după caz, de experţi în construcţii sau evaluatori funciari.

Articolul 4

Pentru recoltele neculese în anul 1940 în teritoriile prevăzute la art. 1, şi anume: grâu, porumb, floarea-soarelui, sfecla de zahăr, viţă de vie, în, tutun, mac şi fructe, se acordă, pentru 3 dintre acestea, la alegerea foştilor proprietari sau a moştenitorilor legali ai acestora, o sumă calculată în raport cu suprafaţa cultivată şi cu producţia medie la hectar în anul 1940, potrivit preţului de achiziţie a produselor menţionate, publicat de Institutul Naţional de Statistica pentru anul anterior celui în care se acordă despăgubirea.

Articolul 5

(1) În termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele îndreptăţite vor depune la comisiile constituite în cadrul prefecturilor, în temeiul art. 6 din Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România şi Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, cereri proprii, însoţite de acte doveditoare autentice sau de declaraţia autentică a petentului, însoţită de declaraţiile a cel puţin 2 martori, de asemenea autentificate.

(2) Dacă pentru bunurile aceluiaşi proprietar sunt mai mulţi moştenitori legali, fiecare dintre aceştia este obligat să-i menţioneze pe ceilalţi în cererea formulată, care se trimite la aceeaşi comisie judeteana, respectiv a municipiului Bucureşti, sau la comisia centrala, chiar dacă ei domiciliază în judeţe diferite.

(3) În judeţele în care nu au fost constituite comisii, potrivit Legii nr. 9/1998, republicată, acestea se constituie, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al prefectului, iar cele care şi-au încetat activitatea, conform art. 12 din Legea nr. 9/1998, republicată, îşi reiau activitatea având ca obiect aplicarea prezentei legi.

(4) Arhivele Naţionale şi alte instituţii publice care deţin actele solicitate de cei interesaţi, de natura sa constituie dovezi în sensul alin. (1), sunt obligate să le elibereze copii conforme, sub sancţiunea legii.

(5) În cererile adresate Arhivelor Naţionale şi altor instituţii publice, solicitanţii vor preciza toate informaţiile, datele sau indiciile necesare obţinerii unor acte doveditoare, în măsura în care le deţin.

(6) Pentru terenurile forestiere este admisă numai proba cu înscrisuri: acte de proprietate, extrase de carte funciară, cadastru, registre şi alte evidente ale amenajamentelor silvice etc., cu data certa, din perioada respectiva.

Articolul 6

Cererile adresate autorităţilor şi instituţiilor publice, precum şi acţiunile în justiţie având ca obiect obţinerea de despăgubiri sau compensaţii în temeiul prezentei legi, cu excepţia litigiilor dintre moştenitori sau dintre proprietar, moştenitori şi o terta persoana, sunt scutite de taxe de orice fel.

Articolul 7

În cazuri excepţionale, în situaţia imposibilităţii temporare de a procura acte doveditoare, solicitanţii vor depune cererea cu acte incomplete sau neinsotita de acte, cu menţiunea procurării dovezilor în maximum 6 luni de la împlinirea termenului prevăzut la art. 5 alin. (1).

Articolul 8

(1) În vederea soluţionării cererilor depuse de persoanele îndreptăţite, comisiile judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, constituite în temeiul art. 6 din Legea nr. 9/1998, republicată, se vor completa pentru aceste cazuri, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, cu câte un reprezentant şi al celorlalte ministere cu atribuţii în aplicarea prezentei legi. Reprezentantul Secţiei Cadrilater a Asociaţiei Române a Victimelor Represiunilor Staliniste (ARVIS) nu participa la soluţionarea cererilor depuse de persoanele îndreptăţite, potrivit prezentei legi.

(2) Comisiile judeţene şi a municipiului Bucureşti primesc, verifica şi rezolva cererile de atribuire în natura ori pentru acordare de despăgubiri sau compensaţii, după caz. Hotărârile privind recunoaşterea drepturilor, acordarea despăgubirilor sau/şi a compensaţiilor se dau în termen de cel mult 6 luni de la înregistrarea cererilor. Hotărârile se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor comisiei şi se comunică comisiei centrale constituite în baza Legii nr. 9 /1998, republicată, precum şi solicitantului.

(3) În termen de 15 zile de la comunicare, solicitantul nemulţumit de hotărârea comisiei judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, poate face contestaţie la comisia centrala.

(4) În termen de cel mult 60 de zile, comisia centrala va analiza contestaţiile şi le va aproba sau respinge. Hotărârea comisiei centrale se comunică comisiilor judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, solicitanţilor şi direcţiilor generale ale finanţelor publice judeţene sau a municipiului Bucureşti, după caz.

(5) Hotărârile comisiei centrale sunt supuse controlului judecătoresc, putând fi atacate, în termen de 30 de zile de la comunicare, la secţia de contencios administrativ a tribunalului în raza căruia domiciliază solicitantul.

(6) Hotărârile pronunţate de tribunal sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege.

(7) În vederea soluţionării cererilor, comisiile prevăzute la art. 5, precum şi instanţele judecătoreşti pot solicita din oficiu, cu respectarea legii, acte şi informaţii oricăror instituţii publice din ţara sau din străinătate, persoanelor fizice sau juridice.

Articolul 9

În cazul în care atribuirile în natura, despăgubirile sau compensaţiile, după caz, sunt solicitate de mai mulţi moştenitori ai aceleiaşi persoane, precum şi dacă, după adoptarea hotărârii de către comisia competenţa şi rămânerea definitivă a acesteia, apar persoane având vocaţie succesorală, conform art. 5 alin. (1) şi (2), raporturile dintre succesori privind drepturile lor se soluţionează potrivit dreptului comun.

Articolul 10

(1) Punerea în posesie la atribuirile în natura, conform prezentei legi, se face, pentru cetăţenii care sunt şi beneficiari ai Legii nr. 18/1991, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, şi ai Legii nr. 1/2000, cu modificările şi completările ulterioare, ulterior retrocedarilor efectuate potrivit acestora, dar nu mai târziu de 6 luni.

(2) Despăgubirile sau compensaţiile băneşti vor fi acordate beneficiarilor în termen de un an de la comunicarea hotărârii comisiei judeţene ori a municipiului Bucureşti, după caz, sau a hotărârii prevăzute la art. 8 alin. (4) sau (6), respectiv la art. 9; plata lor se poate face şi în rate, în maximum 2 ani, în funcţie de disponibilităţile băneşti ale direcţiilor prevăzute la art. 11 alin. (1).

Articolul 11

(1) Plata despăgubirilor sau a compensaţiilor acordate, în temeiul prezentei legi, persoanelor îndreptăţite se asigura de către direcţiile generale ale finanţelor publice judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, în raza cărora îşi au domiciliul beneficiarii.

(2) Solicitarea plăţii se face pe bază de cerere scrisă, la care se anexează hotărârea comisiei judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, a comisiei centrale, în cazul contestaţiilor, sau hotărârea judecătorească definitivă, după caz.

Articolul 12

(1) Direcţiile generale ale finanţelor publice judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, centralizează cererile primite şi transmit Ministerului Finanţelor Publice necesarul de credite bugetare, menţionând numărul şi data hotărârii comisiei judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, a comisiei centrale, în cazul contestaţiilor, sau ale hotărârilor judecătoreşti definitive, numele şi prenumele beneficiarilor, adresa acestora şi suma de plată.

(2) Plata despăgubirilor se va face prin virarea sumelor în conturile bancare, la Casa de Economii şi Consemnaţiuni C.E.C. - S.A. sau la trezoreria statului, indicate de beneficiari, pe baza actului prin care s-a dispus acordarea despăgubirii.

(3) Valoarea despăgubirilor stabilite se actualizează la data plăţii, luând ca baza rata inflaţiei pe economie din ultima luna a trimestrului expirat, comunicată de Institutul Naţional de Statistica.

Articolul 13

Criteriile de evaluare şi modalităţile concrete de stabilire a cuantumului despăgubirilor sau de acordare a compensaţiilor pentru terenurile agricole şi intravilane, precum şi pentru construcţii şi recolte, procedurile de lucru ale comisiilor judeţene, respectiv a municipiului Bucureşti, şi a comisiei centrale, gestionarea fondurilor destinate despăgubirilor, precum şi modalităţile de efectuare a plăţilor vor fi stabilite prin norme metodologice elaborate de Ministerul Finanţelor Publice şi Ministerul Administraţiei Publice*) şi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Notă *) Conform Ordonanţei de urgenta nr. 64/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 464 din 29 iunie 2003, noua denumire este Ministerul Administraţiei şi Internelor.

Articolul 14

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Despăgubirile şi compensaţiile prevăzute de prezenta lege se vor plati în limita sumelor alocate cu aceasta destinaţie, anual, prin legea bugetului de stat.

(3) Până la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aproba normele metodologice prevăzute la art. 13.

Această lege a fost adoptată de Senat în şedinţa din 19 mai 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituţia României.

p. PREŞEDINTELE SENATULUI,

ALEXANDRU ATHANASIU

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaţilor în şedinţa din 17 iunie 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituţia României.

p. PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR,

VIOREL HREBENCIUC

Bucureşti, 27 iunie 2003.

Nr. 290.